

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania A. J. i R. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Koszalinie
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 listopada 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołujących się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 26 października 2023 r., sygn. akt III AUa 672/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżących A. J. i R. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Koszalinie po 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ Kodeksu postępowania cywilnego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 września 2022 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 kwietnia 2022 r. (numer [...] /2022) stwierdzając, że A. J. jako pracownica płatnika składek R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą P. w O. podlega obowiązkowo

ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 listopada 2021 roku. Od powyższego orzeczenia apelację wywiódł organ rentowy, zarzucając wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. oraz naruszenie prawa materialnego. Powołując się na powyższe zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania oraz stosowne zmiany w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 26 października 2023 r., na skutek apelacji organu rentowego, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z 20 września 2022 r., w ten sposób, że oddalił odwołanie A. J. i R. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Koszalinie z dnia 6 kwietnia 2022 r. stwierdzającej, że A. J. nie podlega, obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 listopada 2021 r. jako pracownik u płatnika składek „S.” R. K..

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej odwołujący się A. J. oraz płatnik składek R. K., zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w całości, podnieśli zarzut naruszenia przepisów postępowania mający istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c., a także:

- art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. przez przyjęcie, iż ciężar dowodu w związku z podleganiem ubezpieczeniu społecznemu spoczywał na odwołującej się, podczas gdy ciężar dowodu istnienia przesłanek wyłączających obowiązek ubezpieczenia, a tym samym także prawo do świadczeń spoczywa na organie rentowym,

- art. 231 k.p.c. przez uznanie za ustalone faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, że po stronie odwołującej nie istniała wola świadczenia pracy, a po stronie pracodawcy brak było ekonomicznego uzasadnienia w zatrudnieniu odwołującej,

- art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. w którego następstwie doszło do braku poczynienia wyczerpujących ustaleń i - z obrazą dla przytoczonych przepisów - pominięcia odmiennych ustaleń dokonanych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym bez właściwego i wyczerpującego wskazania przyczyn, dla których Sąd drugiej instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodom i

faktom ustalonym przez Sąd Okręgowy w Koszalinie, które to naruszenie przepisów postępowania miało istotny wpływ na wynik sprawy,

- art. 217 § 2 k.p.c., przez wydanie rozstrzygnięcia sprzecznego z zebrany materiał dowodowy.

Ponadto skarżący podnieśli zarzut naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 22 k.p., art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 22 i art. 300 k.p., art. 11 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez poczynienie przez Sąd Apelacyjny odmiennych ustaleń i oceny prawnej niż dokonana przez Sąd pierwszej instancji oraz uznanie, że okoliczności przedmiotowej sprawy nie pozwalały przyjąć, że ubezpieczona wykonywała pracę na rzecz płatnika składek od dnia 1 listopada 2021 r. i co za tym idzie, nie podlegała ona obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, a zawarta umowa o pracę była działaniem podjętym jedynie dla pozorów,

- art. 83 § 1 k.c. przez przyjęcie, że umowa o pracę z dnia 30 października 2021 r. została zawarta dla pozorów i w opinii organu rentowego nie była faktycznie realizowana, a pracodawca nie oczekiwał jej realizacji, zaś pracownik nie zamierzał jej realizować, podczas gdy w rzeczywistości odwołująca się świadczyła pracę, pracodawca zaś był zainteresowany posiadaniem pracownika i wypłacał mu za wykonaną pracę wynagrodzenie,

- art. 353¹ k.c., art. 10 i art. 11 k.p., art. 22 Konstytucji RP przez nieposzanowanie prawa stron do zgodnego z ich wolą ukształtowania łączącego ich stosunku prawnego, w szczególności w zakresie prawa pracodawcy do zatrudniania pracownika w dogodnym dla niego terminie, formie (umowa zawarta na czas określony lub nieokreślony), na uzgodnionych przez strony warunkach płacy, tj. przez ich niezastosowanie,

- art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 22 i 11 k.p. przez ich niezastosowanie, pomimo że przesłanka wykonywania przez odwołującą się pracy na rzecz i pod kierownictwem, w miejscu i czasie wyznaczonym i za wynagrodzeniem została wykazana w materiale dowodowym sprawy, a w rezultacie odwołująca się spełniła przesłanki bycia

pracownikiem podlegającym obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

W oparciu o przedstawione zarzuty skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji organu rentowego w całości ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto wniesli o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej i płatnika składek kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujący się wskazali na oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej wobec sprzeczności orzeczenia Sądu Apelacyjnego z dotychczasową linią orzeczniczą. W ocenie skarżących, przyjęcie przez Sąd, że umowa o pracę nie powinna zostać zawarta, ponieważ dla płatnika składek nie było to ekonomicznie uzasadnione, ani wystarczające do zastosowania art. 83 § 1 k.c., jak również do podważania możliwości zastosowania art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podnieśli również, że negatywna ocena racjonalności decyzji pracodawcy (płatnika składek) o zatrudnieniu pracownika nie może stanowić podstawy przyjęcia, że umowa o pracę została zawarta jedynie dla pozorów, jeżeli stosunek pracy wyrażał się wykonywaniem zatrudnienia o cechach pracowniczych (art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z art. 22 § 1 k.p.). W rezultacie oczywiste jest, że realizowanie innej pracy niż umówiona oraz wypłacanie wynagrodzenia według umowy, a nie odpowiadające pracy wykonanej nie świadczą o pozorności umowy o pracę. O pozorności umowy o pracę również nie decyduje fakt powstania niezdolności do pracy na krótko po nawiązaniu stosunku pracy. Podjęcie pracy przez kobietę w ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczeń społecznych, nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem, jeżeli praca ta była faktycznie wykonywana. Zdaniem ubezpieczonej i płatnika składek, ocena dokonana przez Sąd Apelacyjny jest nieuprawniona i krzywdząca dla ubezpieczonej oraz jawi się jako rażąco sprzeczna z zebrany materiał dowodowy. Jej zdaniem Sąd Apelacyjny w oderwaniu od materiału dowodowego

przyjął za własne ustalenia faktyczne uznane za prawidłowe przez organ rentowy w apelacji, podczas gdy nie są one logiczne, spójne i są sprzeczne z doświadczeniem życiowym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organu rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od ubezpieczonej i płatnika składek na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Ustawodawca, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek: przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) oraz przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania.

Skarga kasacyjna jest jednak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju

prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392, z 7 lutego 2024 r., II USK 124/23, LEX nr 3669686).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się "oczywistość" zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; 25 września 2023 r., I CSK 903/23, Legalis nr 2985805). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (postanowienia Sądu Najwyższego z: 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171; 7 lutego 2024 r., II USK 124/23, LEX nr 3669686).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że odwołujący się nie wykazali istnienia powołanej przesłanki przedsądu. Analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia oraz wniesionej skargi kasacyjnej w zakresie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że zachodzi powołana przez skarżących przesłanka przedsądu. Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, odwołujący sugerowali błąd Sądu drugiej instancji w subsumcji normy prawnej przepisu art. 83 § 1 k.c., do ustalonego stanu faktycznego, prowadzący do odmowy objęcia odwołującej się obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy o pracę wobec pozorności zawartej umowy. Warto zatem podkreślić, że dla objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania pracy zasadnicze znaczenie ma nie to, czy umowa o pracę została zawarta, lecz to, czy strony umowy pozostawały w stosunku pracy (art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 8 ust. 1 ustawy systemowej). O tym, czy strony istotnie w takim stosunku pozostawały i stosunek ten stanowi tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, wynikających z art. 22 § 1 k.p. Treść oświadczeń woli złożonych przez strony przy zawieraniu umowy o pracę nie ma więc rozstrzygającego znaczenia dla kwalifikacji danego stosunku prawnego jako stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2018 r., I UK 115/18, OSNP 2019 nr 5, poz. 61 i orzecznictwo powołane w jego uzasadnieniu; zob. też A. Musiała, Istota pracowniczego podporządkowania. Wykonywanie funkcji prezesa zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie faktycznie wykonywanej umowy o pracę. Glosa do wyroku SN z dnia 16 grudnia 2016 r., II UK 517/15, Gdańskie Studia Prawnicze -Przegląd Orzecznictwa 2017, nr 2, s. 121 i n.).

Zarówno w judykaturze, jak i doktrynie prawa pracy podkreśla się, że stosunek pracy, zdefiniowany w art. 22 § 1 k.p., jest stosunkiem prawnym starannego działania, którego konstytutywnymi cechami są: dobrowolne, osobiste, odpłatne świadczenie pracy w sposób ciągły, w warunkach podporządkowania pracownika pracodawcy, który ponosi wszelkie ryzyka związane z zatrudnieniem pracownika. Dla objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi istotne jest

zatem, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych. Zasadniczą rolę w procesie sądowego badania, czy dany stosunek prawny jest stosunkiem pracy, przypisuje się ustaleniom faktycznym dotyczącym tego, czy praca wykonywana w ramach analizowanego stosunku prawnego rzeczywiście ma cechy wymienione w art. 22 § 1 k.p. W tym celu bada się okoliczności i warunki, w jakich dana osoba wykonuje czynności na rzecz innego podmiotu prawa i dopiero w wyniku tego badania (poczynienia stosownych ustaleń) rozstrzyga się, czy czynności te świadczone są w warunkach wskazujących na stosunek pracy.

Zdaniem Sądu Najwyższego, lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazuje, że Sąd drugiej instancji w pełni respektował przedstawioną wyżej wykładnię przepisów, czyniąc z niej podstawę do przeprowadzenia oceny prawnej ustalonego w toku procesu stanu faktycznego, który w postępowaniu kasacyjnym ma wiążący charakter (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny oceniając istnienie między stronami stosunku pracy, jako podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym wskazał, że poza formalnym podpisaniem umowy o pracę wszystkie zweryfikowane okoliczności wykluczały istnienie tego rodzaju więzi prawnej. Sąd Apelacyjny uznał, że ubezpieczona w ogóle nie podjęła przypisanych jej w umowie o pracę obowiązków i nigdy ich nie wykonywała, a umowa została zawarta wyłącznie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu Apelacyjnego - odmiennie niż przyjął Sąd Okręgowy - w zebranych materiale dowodowym brak jest dowodów do uznania, że stosunek pracy był w rzeczywistości przez ubezpieczoną świadczony. Jednocześnie Sąd ten stwierdził, że niewątpliwie wykazano, iż Sąd pierwszej instancji dokonując oceny dowodów, w sposób rażąco naruszył obowiązujące dyrektywy oceny. Sąd pierwszej instancji ustalił istotną część stanu faktycznego wyłącznie w oparciu o zeznania stron i świadków w oderwaniu od całokształtu okoliczności w sprawie w tym sekwencji zdarzeń (niewątpliwa świadomość ciąży - zatrudnienie) oraz wzajemnych powiązań stron umowy i świadków (powiązania rodzinne i zawodowe), rodzaju rzekomych obowiązków ubezpieczonej (ciężka praca fizyczna z dużymi zwierzętami) i historii zdrowotnej ubezpieczonej (podejrzenie zamartwicy wewnątrzmacicznej i samoistne poronienie), a także

wykazanej powyżej sprzeczności w zeznaniach ubezpieczonej odnośnie świadomości co do faktu ciąży z dokumentacją medyczną, sprzeczności w zeznaniach ubezpieczonej, jej konkubenta i płatnika co do faktu inicjatywy w ponownym nawiązaniu stosunki pracy, jak i sprzeczności w zeznaniach świadków (pewność co do zatrudnienia ubezpieczonej w listopadzie z jednoczesnym brakiem zatrudnienia w lipcu i sierpniu).

Sąd odwoławczy mając na uwadze całość materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, jak również w aktach organu rentowego, uznał umowę zawartą przez A. J. i R. K. za pozorną, przyjmując, iż z ujawnionych w sprawie okoliczności w sposób jednoznaczny wynika, że jedynym zamiarem stron, towarzyszącym zawarciu umowy z dnia 1 listopada 2021 r., było umożliwienie ubezpieczonej korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą i macierzyństwem, a praca w rzeczywistości nie była wykonywana. Na taką ocenę Sądu miało wpływ takie ustalenie jak niewykazanie wystąpienia potrzeby zatrudnienia nowego pracownika na podstawie umowy o pracę. W okresie jej nieobecności w związku z korzystaniem ze zwolnienia lekarskiego płatnik składek nie zatrudniał nikogo na jej miejsce - co świadczy o tym, iż płatnik składek nie miał gospodarczej potrzeby zatrudniać osoby za wysokim wynagrodzeniem (bez względu na stawki w branży).

Zdaniem Sądu odwoławczego powyższe okoliczności dają podstawę do przyjęcia, że strony złożyły oświadczenia woli nacechowane pozornością, ponieważ ich logiczne powiązanie w całość, przy braku materialnych dowodów wykonywania pracy, stanowi wieloaspektową podstawę do poczynienia ustaleń co do rzeczywistej woli stron umowy, zaś ustalenia takie stanowią element stanu faktycznego. Organ rentowy słusznie stwierdził, że strony zawarły pozorną umowę o pracę, bowiem stosunek pracy w rzeczywistości nie zaistniał, a co za tym idzie, nie powstał tytuł do objęcia ubezpieczeniami społecznymi. W tych okolicznościach Sąd Apelacyjny stwierdził, że strony zawarły umowę o pracę dla pozoru bez zamiaru jej realizacji (art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), a ubezpieczona w ogóle nie podjęła się wykonywania obowiązków pracowniczych. Stąd też przedmiotowa umowa nie rodziła żadnych skutków w sferze pracowniczej, a co za tym idzie w zakresie ubezpieczeń społecznych z tytułu pozostawania w stosunku pracy, na

mocy art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Wszystkie powyższe fakty, doprowadziły Sąd odwoławczy do uznania, że umowa o pracę z 19 lipca 2019 r. została zawarta dla pozoru za zgodą obu stron (art. 83 § 1 k.c.), podczas gdy strony tej umowy - pracodawca A. L. i D. L. - były świadome, że wnioskodawczyni nie będzie wykonywać pracy na warunkach ustalonych w przedmiotowej umowie o pracę.

Mając na uwadze ustalony w sprawie stan faktyczny, trzeba stwierdzić, że Sąd drugiej instancji nie naruszył w sposób rażący przepisów prawa materialnego, gdyż dokonał ich prawidłowej subsumcji do ustalonego stanu faktycznego, przyjmując, iż ubezpieczona i płatnik składek zawarli pozorną umowę o pracę, która nie nosiła cech stosunku pracy w rozumieniu art. 22 k.p., stanowiącego tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym. Co do zasady pozorność umowy o pracę podlega ustaleniu przez sądy orzekające jako okoliczność faktyczna. Ustalenie to nie podlega zaś kontroli kasacyjnej w jakimkolwiek aspekcie w ramach podstawy określonej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221; 26 stycznia 2011 r., I UK 281/10, LEX nr 786372; 23 stycznia 2012 r., II UK 93/11, LEX nr 1163333; z dnia 4 kwietnia 2014 r., II CSK 405/13, LEX nr 1480316; z dnia 6 grudnia 2016 r., II UK 439/15, LEX nr 2188634). Skarżący może więc kwestionować jedynie prawidłowość zastosowania art. 83 k.c. w ustalonych przez sąd okolicznościach faktycznych i kwalifikację tych okoliczności w kategoriach pozorności (wyrok Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2014 r., IV CSK 399/13, LEX nr 1477453, postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2023 r., III USK 53/23, LEX nr 3643823).

Ustalenia Sądu drugiej instancji dotyczące sekwencji zdarzeń, przy uwzględnieniu braku materiału dowodowego, który potwierdzałby fakt świadczenia przez A. J. na rzecz płatnika składek pracy, doprowadziły Sąd drugiej instancji do przekonania, że strony zawarły umowę o pracę, z góry zakładając, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków w ramach stosunku pracy. Wobec tych okoliczności Sąd odwoławczy uznał, że oświadczenia woli odwołującej się i płatnika składek, w przedmiocie zwarcia umowy o pracę, były pozorne a przez to nieważne. Trzeba pamiętać, że z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi

podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu musiałby uwzględnić owe ustalenia przy rozpatrywaniu podniesionych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego. Sformułowane przez skarżącą zarzuty rażącego naruszenia prawa nie miałyby zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/08, LEX nr 736732). Sformułowane przez skarżących w tym zakresie argumenty stanowią zatem polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał zatem, że skarżący nie wykazali przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wobec tego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku oraz § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[a.ł]